

HOEFHAMER

NIEUWS

Nieuwsbrief De Hoefhamer • www.museumsmederijelburg.nl • mei 2014, nr. 21, jaargang 8

Hoefhamer Nieuws nr. 21

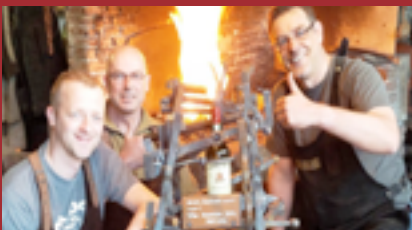
Beste donateurs / vrijwilligers,
Wederom ontvangen jullie de nieuwsbrief van onze museumsmederij en ook nu is er veel te vertellen. Dat komt omdat er in die aloude werkplaats in de Smedestraat hard wordt gewerkt en van alles gebeurt. Laten we maar beginnen met het meest recente hoogtepunt: de ingebruikname van een prachtige, handgesmede klok.

Fraai boekenkistje, met dank aan de heer Wim Schakelaar.

Het beeldmerk van De Hoefhamer: een combinatie van H en h.

De dankbare cursisten Wim Wijnne, John van Midden en Maarten Mak hebben van de 'examenproefwerkstukken' een heus kunstwerk met inhoud gemaakt voor hun leermeester Bram de Jongh.

De Hoefhamer wordt gesponsord door:
Scheepswerf Balk Urk BV
Do-it The Signmakers Kampen
Mustad Benelux Lelystad
Bramcometaal Kampen

MUSEUMWERKPLAATS ELBURG

Feestelijke in gebruik name van de klok van Smid op zaterdag 3 mei jl.
V.l.n.r.: Coen v. d. Zwaag, Evert v.d.Fliert en Gert Hengeveld.

Vier jaar geleden kwam vrijwilliger Coen van der Zwaag met een bijzonder verhaal op de proppen: hij wist in Hattem in een garage een prachtig 'hekwerk' te staan en dat was precies iets voor de smederij in Elburg. Dus op een gegeven moment reed uw redacteur met Van der Zwaag in de auto naar Hattem. Daar trof het duo het bewuste 'hekwerk' aan maar, zo bleek al ras, het was geen hek maar een prachtige klok met allerlei fraai gesmede toeters en bellen. Wat was nu het geval? In die garage stond de klok met toebehoren die ooit Horlogerie H. Smid uit de Diezerstraat te Zwolle had verfraaid. En gezien de naam van de eigenaar natuurlijk een gesmeed exemplaar, dat ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de horlogerie annex goudsmederij in 1951 was vervaardigd. Na het overlijden van de heer Smid verdween de klok naar de garage van de weduwe en dat herinnerde onze Van der Zwaag zich vagelijk. Om een lang verhaal kort te maken: mevrouw Smid wilde het ijzerwerk

graag kwijt en De Hoefhamer was een kunstwerk rijker.

Nadat de klok een paar jaar 'tijdloos' aan de muur in de smederij had gehangen, werd besloten na te gaan of het uurwerk nog te repareren was. Dankzij onze 'facebookfreak' Gert Hengeveld werd dit idee wereldkundig gemaakt en met succes want vrijwilliger Peter van Andel pakte de boodschap op en wist de familie E. J. van der Fliert van De Stavelei Edelsmeedkunst op 't Harde over te halen het ruim 60 jaar oude uurwerk grondig én gratis te reviseren! Waarvoor onze oprechte dank!

Onderhoud Hendrick de Keyser

Met de in gebruik name van de Zwolse klok is de herinrichting van de werkplaats op de begane grond afgesloten. Deze herinrichting was het gevolg van het broodnodige onderhoud dat onze huurbaas Hendrick de Keyser uit Amsterdam in januari jl. pleegde. Al langere tijd was namelijk in de gemetselde smidse en het rookkanaal veel en verontrustende scheurvorming waargenomen en in de bodem van de smidse was zelfs een gat ontstaan. In overleg is toen besloten dat dit hersteld moest worden, maar dat ook de muur boven het aanrechtje aan onderhoud toe was, evenals de oude, door houtworm aangetaste pijpenwals. En op verzoek van 'Elburg' is ook de derde nis in de zijmuur weer zichtbaar gemaakt.

De situatie nadat de stofwolken waren opgetrokken. De schoonmaak kon beginnen.

Herinrichting

Toen de stofwolken waren opgetrokken begon de grote schoonmaak en herinrichting. Overbodige rommel verdween, kasten werden geruimd en fraaie schenkingen (zie Hoefhamer Nieuws 20) kregen een verdiend plaatsje in het vernieuwde interieur. Er verscheen een 'boekenkist' aan de wand met daarin zo'n vijftien titels zodat vrijwilligers en cursisten zich kunnen verdiepen in de theorie van het oude smidsambacht. Daarnaast (letterlijk) een beeldscherm op waarop prachtige, instructieve 'smeed-filmpjes' zijn te bewonderen. Het bronzen beeld van de smid, de wagenwip aan het plafond en de nieuwe klok worden aangelicht middels spotjes. En als klap op de vuurpijl is er bij Smederij Averink in Apeldoorn een Zweeds Kohlswa aambeeld aangeschaft, de 'Volvo' onder de aambeelden! Tenslotte is nog vermeldenswaard dat we een eigen slagijzer hebben laten maken zodat het beeldmerk van De Hoefhamer op de gesmede producten kan worden aangebracht. Het bestuur hoopt dat dankzij al deze aanpassingen er tot in lengte van dagen met veel plezier in de museumsmederij gewerkt kan worden!

De 'Volvo' onder de aambeelden: het Kohlswa aambeeld met stuikijzer.

De Hoefsmid

In nieuwsbrief nummer 15 / september 2011 is al gemeld dat de tentoonstelling De Hoefsmid op de zolderverdieping aangepast moet worden aan huidige maatstaven. Deze bijzondere tentoonstelling (uniek in Nederland!) is in 2008 met de toen aanwezige kennis en middelen ingericht met hulp van het bureau Donald Janssen Ontwerpers uit Den Haag. Toch behoeft de tentoonstelling na ruim vijf jaar enige aanpassingen: er zullen meer bijzondere hoefijzers geëxposeerd worden, toevoeging van een aantal audiovisuele presentaties is zeer wenselijk en de informatie kan

op sommige punten meer publieksgericht worden gepresenteerd, zodat groepen bezoekers - en die komen steeds vaker - die de tentoonstelling op eigen gelegenheid bezichtigen, de informatie beter tot zich kunnen nemen. Het bestuur gaat er vanuit dat deze aanpassingen in de tweede helft van dit jaar gerealiseerd worden.

Groepsbezoek

Leerlingen van de basisschool Mattanja uit de Hoge Enk in de oude werkplaats (2013)

Het bezoek van groepen aan De Hoefhamer neemt, zoals gezegd, hand over hand toe. Niet alleen de groepen 7 van bijna alle basisscholen uit de gemeente Elburg bezoeken in het kader van de zgn. Erfgoedleerlijn de smederij, ook basisscholen uit de gemeente Oldebroek weten de museumsmederij inmiddels te vinden. Daarnaast bezoeken leerlingen van het voorgezet onderwijs uit Elburg en Kampen de smederij, evenals het personeel van deze scholen. Maar ook deelnemers aan vrijgezellenfeesten, vrijwilligers van Wereldwinkels en hele families met een zgn. smederijverleden hameren er bij tijd en wijle lustig op los. Al met al brachten in de afgelopen maanden ruim dertig groepen een bezoek aan de museumsmederij. Dat dit veel drukte voor de ontvangende suppoosten met zich meebrengt, is duidelijk. Maar gelukkig ook de nodige pecunia voor de kas!

Erfgoedleerlijn

In 2011 heeft de provinciale stichting Edu-art in samenwerking met het MUSAAL Platform van Elburg een zgn. Erfgoedleerlijn samen gesteld. De Erfgoedleerlijn is een aanbod van musea en museale instellingen in de gemeente Elburg én het boerderijmuseum in Oldebroek voor de basisscholen in Elburg en omgeving. Het doel is de scholen op een gestructureerde manier in contact te brengen met die musea en instellingen. Alle groepen gaan volgens een doorlopende leerlijn de musea en instellingen bezoeken. Op deze manier komen de leerlingen tijdens hun schooltijd in aanraking met veel facetten van het cultureel erfgoed dat Elburg en omgeving te bieden hebben.

Voor de leerlingen van groep 7 is een serie

lessen over de geschiedenis van de visserij in Elburg bedacht: het leven van een bottervisser. Tijdens een inleidende les op school maken de leerlingen kennis met Aart, een Elburgse jongen, die van school af moet om zijn vader te helpen op de botter. Hij heeft het zwaar en maakt fouten die gevolgen hebben voor het gezin.

In de tweede les (een dagdeel!) brengen de leerlingen, die in drie groepjes zijn verdeeld, een bezoek aan de Botterwerf, de Museumsmederij en de Visafslag. Ze maken kennis met de praktische vaardigheden die een jonge vissersman nodig heeft zoals breeuwen, het leggen van speciale knopen en het smeden van een kram. Dit laatste gebeurt in De Hoefhamer. De leerlingen krijgen tijdens het smeden beschermende kleding aan (stofjas en veiligheidsbril). Voor alle activiteiten worden punten gegeven in de vorm van visjes. Tenslotte worden de visjes afgeslagen in de Visafslag.

Tijdens de derde les, weer op school, wordt het project afgerond. Aan bod komen de komst van de Afsluitdijk, de inpoldering van de Zuiderzee en de gevolgen voor de vissers en hun gezinnen.

Op de websites van de scholen staan veel enthousiaste reacties, zoals 'Het was een geweldig bezoek', 'We komen volgend jaar terug' en 'Petje af voor de enthousiaste begeleiders van het museum'. Complimenten voor de inzet van alle vrijwilligers van werf, smederij en afslag!

Stoutmoedig

De deelnemers aan de maandag- en woensdagavondcursus smeden hebben het stoutmoedige plan om in het najaar 2014 examens te doen bij het Nederlands Gilde voor Kunst-, Sier- en Restauratiesmeden. Vijf cursisten gaan op voor de Gildeproef Basis en één voor de Gildeproef Gevorderd. Uniek, omdat het NGK opleidingscentrum in Huizen, waar de examens worden afgenomen, dan helemaal is bezet door cursisten van De Hoefhamer.

We zijn heel benieuwd!

De mooiste gesmede kram wordt omgetoverd een heuse trofee.